

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

România și Bulgaria.

Decând s'a ivit pe orizontul politice, asteredul româno-bulgar, adică chestia recompensiilor, pe cari le cere România dela Bulgaria, pentru atitudinea ei neutrală, dovedită în războiul statelor aliate din Balcani cu Turcia, presa mare europeană neconținut a ținut și ține și ea la suprafață acest mic conflict, care, dacă nu va fi delăturat și aplanat pe calea înțelegerii bune, poate se dee ansă la un mare conflict european.

Și păreriile au fost și sunt deosebite. Ziarele din statele aparținătoare triplei alianțe au fost și sunt, cu mici excepțiuni, de părere, că dreptatea e pe partea României, deci pretenziunile ei au să fie acceptate și satisfăcute, pe când presa din statele aparținătoare triplei înțelegeri, iarși cu mici excepțiuni, s'au pus din capul locului pe partea Bulgariei, denegând României dreptul de a cere, cu prilejul acesta, compensațiuni, fiindcă ea nu a contribuit cu nimica la succesele pe cari le-au avut statele aliate balcanice pe câmpul de război.

Ne-a surprins foarte mult, că s'a aflat și un ziar german din Austria, care contrar intereselor pe cari le are monarhia noastră austro-ungară, ca diferendul din întrebare să se termine cu învingerea României, s'a pus pe punctul de vedere al Bulgarilor și a denegat României îndreptățirea de a cere compensații dela Bulgari, ba a mers chiar mai departe, și a stabilit, că Bulgarii ar avea drepturi istorice și asupra Dobrogei, deci România ar fi datoare să le dee lor compensații, iar nu viceversa!

Acest ziar a fost „Salzburger Volksblatt” din Salzburg, iar marele „istoric”, care a publicat un astfel de suchiat articol în coloanele sale e un anumit Hans Schischka. A fost însă o bună idee dela domnul Georg

Fleșariu, major ces. și reg. în retragere, domiciliat în Aigen, lângă Salzburg, și o frumoasă faptă națională, că nu a lăsat fără răspuns scrințele păreri ale lui Schischka, ci într'un articol scris cu multă căldură românească și cu multă cunoștință de cauză, publicat la loc de frunte în același ziar, caută să lămurească opinia publică din Salzburg și jur, că dreptatea chiar din punct de vedere istoric nu poate se fie pe partea Bulgariei în diferendul româno-bulgar, ci numai pe a României.

Articolul domnului major Georg Fleșariu, publicat în numărul din 23 Februarie c. al ziarului „Salzburger Volksblatt”, ni s'a trimis și nouă, și în românește sună astfel:

„Scriitorul articolului afirmă în introducerea foarte corect, că în fata evenimentelor actuale de pe câmpul de război, noi avem să ne interesăm în măsură mai potențată de statele dela Dunăre, ocupându-ne mai din adins ca până acum cu raporturile de acolo. E corect și e necesar lucrul acesta, pentru că să ne putem acomoda și noi în atitudinea noastră, totdeauna fiind conduși însă de năzuința, de a sprijini acea ce satisface interesele imperiului și ale popoarelor sale. De aceea, toate informațiunile și descrierile despre întâmplările din Balcani, cu aparițiile lor întregitoare, au se urmăresc în prima linie acest scop patriotic, și n'au să fie puse în contrast cu direcția politică și cu scopurile politice ale statului propriu. Pentru că un stat, mai ales în politica externă, numai atunci poate conta la succese bune și durabile, când domnitoriul, dinastia, armata, diplomația, guvernul, parlamentul și poporul întreg sunt de o singură părere cu privire la atingerea scopului urmărit. Însă articolul domnului Schischka stă cu totul în contrast cu principiul acesta, și prin el nu s'a făcut bun serviciu, nici Germanilor, nici monarhiei, ci numai dușmanilor ei.

Pe când întreaga diplomație a puterilor din tripla alianță, cu presa lor întreagă, și în special cu presa germană, precum și cu o mare parte a opiniei publice din celelalte state neutrale, află de tot justificate pretenziunile României în cearta ei de graniță cu Bulgaria, și sprijinește cauza română: domnul Schischka ajunge în articolul său la curioasa concluziune, care trebuie să surprindă și pe Bulgari, anume, că România nu numai că nu are nici o in-

dreptățire să ceară cedare de teritoriu dela Bulgaria, ci din contră, România ar trebui să cedeze Bulgariei întregul teritoriu de pe malul drept al Dunării, adică Dobrogea!

Intrarea în luptă pentru Bulgaria și-o motivează scriitorul articolului în prima linie cu drepturile istorice din trecut ale Bulgarilor, fără a aminti cu nici o literă, că tocmai acest motiv (istoric) există și pentru România, și încă în măsură cu mult mai potențată!

Chiar și numai aceasta arată unilateralitatea autorului în aprecierea raporturilor, pe cari spune, că le cunoaște foarte bine.

Cu atât mai mult trebuie să ne mirăm de greșelile, cari se cuprind în articolul său. Înainte de toate, granița de acum între România și Bulgaria, în Dobrogea, el o ia dela lacul Milian, dealungul drumului lui Traian, până la marea neagră, pe când linia aceasta de graniță nici nu există, fiindcă lacul Milian și drumul lui Traian să află cu mulți kilometri mai înăuntrul teritoriului românesc, departe de linia actuală de graniță, iar drumul lui Traian își are sfârșitul pe la orașul Constanța, lângă marea neagră.

În privința aceasta domnul Schischka spune, că Bulgarii au întemeiat încă pe la anul 679 d. C. un imperiu propriu în Moesia, imperiul bulgar dela Dunăre. Imperiul acesta devine mai târziu bizantin, apoi pe la 1186 iarși independent. În anul 1393 imperiul bulgar ajunge să fie stăpânit de Turci, sub cari rămâne până la războiul ruso-româno-turc dela anul 1878. Din aceste date istorice deduce apoi, că malul drept al Dunării a fost din vremile cele mai vechi proprietate bulgară, și de aceea România nu ar avea dreptul să ceară cedare de teritoriu dela Bulgaria pe acest mal al Dunării, ci din contră, Bulgaria are dreptul se pretindă ca să i se dee îndărăt Dobrogea din partea României.

Cu istoria în mână voi arăta drepturile istorice din trecut ale Românilor asupra pretenziunilor lor de acum, dovedind prin aceasta a fi cu totul greșite concluziunile finale ale scriitorului articolului. Cu toate că „deja” pe la anul 679 d. C. era întemeiat imperiul Bulgarilor dela Dunăre, pe malul drept al râului acestuia, — Români erau totuși cu 500, respective 300 de ani mai înainte pe aceste locuri, fiindcă Împăratul Romanilor Traian la anul 106 d. C. și Aurelian la 270 d. C. au prefăcut în provincii romane țările cucerite de pe ambele maluri ale Dunării de jos, așezând în ele coloniști romani, ai căror direcți urmași sunt Români de astăzi, cari în limba lor să numesc Români, și chiar și în limba

germană numirea lor e „Romänen”, iar nu „Rumänen”.

Ei s'au conservat foarte bine în provinciile romane de pe malul stâng al Dunării, în Dacia traiană, cum o numesc ei, adică în România de astăzi, Basarabia, Transilvania, Banat și Bucovina, și s'au înmulțit astfel, că astăzi numără aproape 13 milioane și jumătate de suflete, cari cu toate că politicește sunt despărțite de granițele celor trei state, în cele naționale și culturale formează totuși o singură masă compactă, pe întregul teritoriu dintre Nistru, Marea-neagră, Dunăre și Tisa, pe care teritoriu, afară de ei, mai trăiesc încă alte patru milioane de suflete de altă naționalitate, cunoscători însă în mare parte, pe lângă limba lor, și de limba românească, peste tot pe aici limba de înțelegere, în special pentru țărâșime.

Trebuie să accentuez deci cu apăsare, și lucrul acesta nu trebuie scăpat din vedere, că la granițele monarhiei noastre, spre est, se află un teritoriu încheiat românesc, în privința limbei, cu 17 milioane de suflete (socotiți fiind aici toți cei ce știu românește) deci un factor real foarte important pentru oricare politică înțeleaptă și bineînțebuită, internă și externă, făcută de statele interesate. De-ar veni numai odată adevăratul bărbat de stat, diplomatul cu vederi largi, care să înțeleagă această stare de lucruri foarte importantă, să înțeleagă însemnătatea acestui puternic zid românesc dintre germanism și slavism, folosindu-l în bineînțelesul interes al monarhiei noastre! (Va urma.)

Dela dietă. Opoziția unită maghiară s'a mulțămît cu protestul ridicat în dietă din partea contelui Apponyi în contra proiectului de lege despre alegerea de deputați, altă pedecă nu pune votării lui, iar socialistii s'au mulțămît numai cu amenințarea că se pun în grevă, de fapt însă nu au proclamat greva generală, și astfel partidul guvernamental poate se voteze în dragă voie legea electorală, neconștient de nime. Eri, Joi, s'a continuat discuția generală. A vorbit și deputatul naționalist român Dr. Ștefan C. Pop în contra proiectului și a vorbit contele Tisza István, espunându-și pe larg vederile asupra reformei electorale. Se crede că săptămâna viitoare dieta va termina cu legea electorală. Va urma apoi modificarea regulamentului de casă, și alte câteva legi mai mărunte, iar după vacanțele de Paști se întrunesc delegațiunile, pentru a vota enormele cheltuieli avute cu mobilizarea (e vorba de 500 milioane) și apoi vor urma vacanțele de vară.

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Fine).

A patra: „Dimitrie Tepeșean”.

Povestirea aceasta are o introducere, în care se arată importanța faptelor vitejești istorice ale unui popor. Se descrie în această introducere cu multă căldură, ce comoară are și poporul românesc ascunsă în neamăratele povestiri încă neculese. „Noi însă și până atunci avem o datorie sacră, de a scoate din când în când câte o astfel de faptă glorioasă la lumină, spre a îmbărbăta acele suflete mici, cari trăind poate în niște timpuri mai desolate decât altădată, au pierdut toată speranța într'un viitor mai fericit”.

Tepeșean e Bănățean. În 4 Iulie 1866 s'a luptat și el vitejește la Königgrätz, ca locotenent într'un batalion al regimentului 64 de infanterie din Orăștie.

Ca totdeauna și pretutindeni, Români au fost și la Königgrätz buni soldați. Stăruința lor în luptă și eroismul, cu care se jertfiau, a stors chiar și admirația dușmanului. Puștile bune prusiace au înfrânt oastea austriacă. După căderea alor 3 steaguri ai batalionului român, Tepeșean a sfâr-

șit steagul, ca să nu ajungă în mâni dușmane. A căzut însă și el, covârșit de linia întărită de bătăie a Prusacilor, și a fost înmormântat cu toată cinstea militară.

Povestirea trebuie să fie de un deosebit interes mai ales pentru acei bărbai, cari au servit la miliție. Căci până ce în povestirile 1—3 aflăm mai multe lupte regulate, în „D. Tepeșean” avem bătăi dese după tipul mai nou militar. Obșitarii români își vor aduce cu drag aminte de înaintarea în „Schwarmlinie” dela deprinderi, când vor ceti despre bătălia, în care a perit Tepeșean.

Unele cuvinte sunt greu de înțeles pentru mulțime: „ocaziunile solemne spre imitare”, „precizie”, „rolare”, „rezolut”, „Steagul e punctul de gravitațiune al respectivului corp”, „sublimă”, „concentrându-se”, „solemnitatea cuviincioasă”, „semnul ideal”.

Eroare la pag. 71 șirul 4 de sus: „comora de mărire unui popor” pt. „com. de m. a unui p.”

Povestirea e potrivită pentru băieți de gimnaziu și pentru adulții din satele noastre.

A cincina: „Eroism românesc”. Un episod din revoluțiunea din 48, petrecut în Timișoara.

După ce insurgenții au respins oștirea imperială la Sibiu, s'au tras încet spre Ba-

nat și au impresurat Timișoara. Trupa cea mai de încredere a comandantului cetății o forma un batalion de Români bănățeni. Compania căpitanului Babici din acest batalion a primit odată ordin, să facă un atac asupra dușmanului împrejmuit cu scopul de a prinde prizonieri, dela cari s'ar mai putea afla una — alta despre cele de afară de cetate. La această năvală s'a distins locotenentul Iacobici, luând cu oamenii săi 2 tunuri periculoase și o mulțime de prizonieri dela dușman. Insurgenții s'au retras apoi, iar Români au fost decorați.

Povestirea e în special potrivită să deștepte vitejie în soldați. Într-o bibliotecă de companie a unui regiment ces. și reg. de inf. rom. ar sta foarte bine. Pagubă numai și aici, că ici-colo stilul nu-i destul de clar (... cu scop a împedea desertările (recte: desertările) soldaților dela regimentele de linie, cari se înmulțiseră în timpurile din urmă ... (ce? regimentele ori desertările?); cuvintele nepotrivite într-o carte de literatură populară sunt prea dese: „neg”, „cu ezistența sa conservă suverenia”, „remunerațiune”, „cauza motivată de... persețiune”, „epoce memorabile”, „continuarea operațiunilor”, „importante”, „chiamare critică”, „aprovizionau”, „raionul”, „periculoase”, „dezastruase”, „pericolul”, „proiectile”, „victima”, „lucuriosă”, „sburătoare domestice”, „restrângerea mai perfectă a cercului de impresurare”, „informațiuni”,

„se rezolvă (se hotărâră!) în fine la o espulziune”, „cu ezechutarea acestei operațiuni”, „atașăți”, „Mandatul”, „glasiul cetății(?)”, „avantposturile inimice”, „a ezechuta retragerea”, „Mandatul s'a ezechutat cu promptitudine”, „se rezolvă fără multă combinare a comite un fapt”, „succes”, „a disloca”, „situațiunea... critică”, „castrei”, „a-i tracta cu proiectilele esplodeatoare”, „se realia”, „se portară cu trofea”, „acompaniament de suită”, „ați satisfăcut mandatul”, „necontestabilă”, „inițiativă”, „entuziasmul”, „avansament și alte onoruri”, „tranșeele”, „angajați”, „a ridica blocarea”, „fatale”, „se și distribuieră”, „prezente”, „în prima linie”, „martori oculari și competenți”, „trupe de acțiune la cucerirea trofeelor”, „forurile competente”, „se sulevă”, „cadou”, „cu unanimitate”, „urbe”.

Eroare de tipar: pag. 88 șirul 9 de jos: „Români”, pt. „Romani”.

A șasa: „Bianca Delmonte”. (Novelă istorică).

Novela aceasta e un frumos capitol din luptele Italiei tinere pentru unitatea italiană.

Contesa Bianca Delmonte e cunoscută pentru simpatia sa față de poporul italian obidit și exploatat de streini. Întreagă ființa ei e cuprinsă de patriotism.

Contele Mancini o înduplecă să intre în societatea secretă „Italia jună”. Ea se

Starea învățământului în comitatul Hunedoarei.

III.

În restul broșurii sale dl Dr. A. Micu să ocupă cu raportul vice-comitelui din comitatul Hunedoarei de pe anul 1911, în care se atinge și starea învățământului din comitat. Răspunde la unele afirmări greșite ale domnului vicecomite, polemizează cu inspectorii regești de școli, cari i-au furnizat datele și răspunde la tânguirile inspectorului din Brad, că preoțimea pretutindenea arată prea puțină bunăvoință față de școlile comunale, că lucrul acesta e foarte natural, căci: „Ce preoțime ar fi aceea, care s'ar uita indiferentă la dărmarea școlilor confessionale și s'ar angaja la ridicarea de școli străine, cu caracter străin? Atâta demnitate mai este în preoțimea noastră din Zarand, și atâta putere de rezistență, ca se poată lupta în contra aparatului dlui Benkő.”

Autorul broșurii termină apoi astfel:

„Întreaga activitate a dlui inspector (din Brad) e distructivă și imorală. Distructivă, fiindcă d-lui a închis mai multe zeci de școli românești și a vrut să închidă și mai multe, — și imorală, fiindcă nu vrea să cultive poporul după voia și spre mărirea lui Dumnezeu, ci vrea să-l strice cu o cultură străină, nepotrivită.”

Răutatea dlui Benkő e și mai evidentă din împrejurarea, că *nici o singură școală confesională română din cercul dsale n'a dobândit dela stat ajutor, nici măcar de 1 filer, deși toate au cerut de cinci ani încoace în reperate rânduri ajutor, din lipsa căruia au stat pe loc și unele au încetat chiar să mai funcționeze.* În privința aceasta dl Benkő n'are tovarăș în țara întreagă. În adevăr, nu există nici un singur inspector, care să fi insistat atât de consecvent la guvern în contra ajutorării școalelor noastre confessionale. Dl Benkő a ajuns recordul, — pentru care desigur va fi răsplătit după cuviință.

Câtă ilegalitate și imoralitate și la organizarea școlilor comunale! După lege, limba de propunere a acestora o stabilește susținătorul de școli, deci comuna politică. Cu toate acestea, *în nici o singură școală comună din comitatul Hunedoarei nu e limba română limba de propunere;* în toate, organele administrative au introdus în mod clandestin limba maghiară. Când organele administrative în acest chip respectă legea,

nu e nici o mirare, că cultura poporului nu e în progres: cu o administrație volnică și imorală nu e nici o mirare, că scade moralitatea poporului, că alcoolismul seceră an de an tot mai multe victime, că crimele se sporesc pe zi ce merge, că cele mai multe și înfricoșate boale prind rădăcini, și că sărăcia cea mai cumplită bate la ușa tuturor. Și crezi d-ta, dle Benkő, că cea mai bună doftorie pentru sanarea acestor rele generale e politica dtale școlare? Nu mă mir de zelul dlui Benkő, pus în serviciul unei atât de păgubitoare tendințe, — ci mă mir de guvern, care îl tolerează și-i primește toate propunerile, deși, după cât știu, autoritățile bisericești l-au denunțat în mai multe rânduri. Dar se vede, că în țara asta păharul amărăciunilor și dacă nu e fără fund, e foarte mare, încât dl Benkő, spre rușinea civilizației creștine a veacului nostru, poate să-și mai facă încă multă vreme de cap.

Dacă statul are în comit. Hunedoarei în adevăr scopul de a ne face buni patrioți și oameni luminați, prin măsuri de acestea n'o să isbutească decât în direcție contrară. Cu astfel de planuri de acțiune statul o să cheltuiască sume enorme de bani, pentru ca să ne împiedece în cultura noastră firească și pentru ca să ne scârbească până în adâncul sufletului.

Ajungând la sfârșitul expunerii stărei învățământului din comitatul Hunedoarei, credem, că se desface dela sine, ca concluzii finale, următoarele:

Dacă statul vrea în adevăr să-și facă datoria sa patriotică față de noi, el va trebui să reducă, atât pe dl Dénes cât și pe dl Benkő, cari vânează merite patriotice ieftine, la tăcere, și să dea ajutor tuturor școalelor confessionale cari există la 1907 și cari de atunci încoace s'au închis sau numai vegetează în lipsa ajutorului necesar, și să dea ajutorul necesar pentru ridicarea și completarea liceului din Brad, cum a dat ajutoare liceelor săsești din Mediaș și Brașov.

Dacă poporul ar vedea, că statul îl ajută în mod loial, el s'ar îndemna la muncă serioasă pe teren cultural, și și sentimentele lui față de stat, în care azi vede un impilator, s'ar schimba, și țara aceasta ar ajunge să aibă în adevăr cetățeni patrioți, iar nu oameni scârbiți și revoltați împotriva unei stăpâniri răuvoitoare.

Nu învinuim guvernul, fiindcă el nu știe în de ajuns ce se petrece în comitatul Hunedoarei, căci dacă ar ști, însuș ar lua măsurile necesare. Față de alte comitate, cu alți inspectori,

statul se poartă loial, dovadă că isvorul răului nu e la guvern, ci la organele lui, cari își interpretează datoria în mod pervers.

De aceea cerem cu toată tăria și în comitatul Hunedoarei dreptate dela guvernul țării. Dreptatea aceasta constă în: *înlăturarea actualilor inspectori și în ajutorarea cinstită a școalelor confessionale.*

Rugăm autoritățile noastre superioare bisericești să insiste cu toată energia la guvernul țării în aceste două direcțiuni și să nu se mulțumească, până nu ne va face dreptate.”

Serate de ale meseriașilor nostri.

— Conferența dlui Dr. I. Lupaș. —

Joi în 27 Februarie n., Reuniunea sod. români din Sibiu și-a ținut a doua ședință literară din anul acesta. Publicul venise în număr mare, dornic să audă înțeleptele vorbe ale istoricului Dr. I. Lupaș, protopresbiter al tractului Sălăște. Deasemenea e îmbucurător faptul, că mulți dintre intelectualii noștri, cam de regulă, iau parte la ședințele acestea, interesându-se mai deaproape de soarta meseriașilor. Printre asistenți am putut remarca de astădată pe dna prof. Eug. Tordășianu, dsoara Roma Șuluțiu, dna Constanța Barcianu, dsoara M. Bologa, dna Crișan, dsoarele Barcianu, dsoarele Șandru, dnii Dr. I. Lupaș, Oct. Tăslăuanu, G. Stoica, prof. Asc. Crișan, prof. T. Popovici, ș. a. al căror nume îmi scapă din memorie.

Cuvântul de deschidere l-a ținut președintele reuniunii, dl V. Tordășianu, scoțând la iveală mai ales însemnătatea ședinței, care este închinată memoriei neuitatului profesor Dr. D. P. Barcianu, despre ale cărui fapte va vorbi dl Dr. I. Lupaș.

În luna aceasta s'au împlinit 10 ani, — zice dl Tordășianu, — decând Barcianu a închis ochii trupești, dar ochii lui sufletești veghează și astăzi asupra neamului românesc, care îi va păstra memoria binecuvântată.”

Mai vorbește apoi despre nobilul ajutor dat de un binefacător al meseriașilor: despre suma de 1000 cor., care a donat-o acest binefacător reuniunii pentru a fi atașată la „legatul Dr. Borcea” pentru ajutorarea învățăcelilor din Sălăște, aplicați la meserii. În numele meseriașilor aduce vii mulțămiri acestui modest filantrop, iar la urmă declară ședința a II-a literară deschisă.

Punctul prim al ședinții a fost conferența dlui Dr. I. Lupaș, care a vorbit despre viața și activitatea regretatului profesor seminarial Dr. D. P. Barcianu.

Și a vorbit cu farmecul dsale caracteristic, atingând uneori coarde simțitoare, încât a stors lacrimi din ochii multora, cari au cunoscut pe regretatul profesor. În linii generale ne-a arătat pe Barcianu în toată splendoarea lui de dascăl rutinat, de om de știință și mai ales de mare român.

Împlinindu-se 10 ani dela moartea acestui bărbat, — zice dl Dr. Lupaș, — am primit cu plăcere invitarea dlui Tordășianu de a vorbi despre viața lui Barcianu, cu toate că nu am avut fericirea să-mi fie coleg, nici profesor măcar. Dar din mulțimea de preoți și învățători răsfățați prin satele noastre, cari l-au avut de profesor, nu

arareori mi s'a dat ocazia să aud vorbindu-se cu adevărată evlavie de Barcianu, aducându-l ca model de înțelepciune și desinteresare.”

Din conferența dlui Dr. Lupaș aflăm, că Barcianu s'a născut în 1847, în comuna Rășinar, din o veche familie de preoți români. După terminarea studiilor a fost ales învățător la școala confesională din Rășinar, figurând totodată și în calitate de director al acelei școli. Marele Șaguna văzând în tinărul Barcianu pe omul de muncă, omul înzestrat cu atâtea însușiri sufletești, l-a chemat la sine și i-a propus să primească bursa din partea ministerului de culte pentru studiarea organizației școalelor populare din Germania. A primit tinărul Barcianu sfatul marelui arhieru, iar dela 1870—74 a ascultat la universitățile din Lipsca, Bon, Viena etc. prelegeri de pedagogie și științe naturale. Reîntors, a fost numit profesor la seminar în 1876.

A fost apoi primul director al școalei Asociațiunii, lucrând mult pentru perfecționarea acesteia, după cerințele pedagogice moderne. Deasemenea a fost și secretar al II-lea al Asociațiunii, retribuit fiind cu modestul salariu de 300 florini anual. Împreună cu mai mulți profesori și alți bărbați de știință a înființat „Foisorăa”. „Telegrafului român” unde scrieau articoli de adevărată valoare literară. Au introdus scrierea fonetică pe acele vremuri, — când curentul blăjan al ortografiei etimologice cuprinsese tot Ardealul.

Mai departe dl Dr. Lupaș ni-l arată pe Barcianu ca pe un om cu totul desinteresat. Cu toate că starea lui materială era cu totul restrânsă, pe el nu l-a auzit nimenea plângându-se de situația lui materială, ci în totdeauna alte chestiuni de ordin mai înalt îl frământau mintea.

Rând pe rând conferențiarul ne arată toate fazele, prin care a trecut Barcianu în mănăstirea lui viață. Aci îl vedem în dascălul pedant, pentru care nu există întăritură de slovă, și care preface manuale de învățământ, șterge și adaugă observări proprii întocmindu-le după cerințele găsite de el ca practice, mai încolo pe neobositul literat, pe omul de știință, care caută să se desfacă de cătușele trecutului. Îl vedem apoi ca naționalist entusiasm, membru în comitetul partidului național, părtaș al isprăvii în temnița din Vaș.

Astfel dl Dr. Lupaș ne-a făcut să reținem zilele acestui neobosit muncitor, ne-a arătat momente și întâmplări din viața lui Barcianu cari pot servi multora de îndreptare în drumul vieții. În linii generale conferențiarul ne-a vorbit și despre scrierile mai principale ale regretatului profesor.

Am căutat să schitez în fuga condeulul unele fragmente din valoroasa conferență a dlui Dr. Lupaș. Publicul cetitor nu-și poate face decât o palidă iconă despre cele vorbite și numai aceia cari au fost de față și au auzit această conferență, i-au putut gusta farmecul și au putut aprecia adevărata ei valoare.

Conferența dlui Dr. Lupaș dela reuniune a constituit o adevărată sărbătoare și noi cu toții cari l-am auzit, nu-i putem fi decât mulțumitori.

După conferența dlui Dr. Lupaș a urmat corul seminarial cu bucățile „Cucule peană galbenă” și „Pribeagul”, amândouă de T. Popovici. Corul a fost condus cu rară precizie de clericul Socol. Coriștii au fost viu aplaudați. Dintre declamatori s'au distinț dsoara El. Bordea și studentul Ilie Bufnea. Dnul Aurel Corvig a stors admirația publicului prin executarea corectă la

In general:

„Traista cu povești istorice” a lui Broșteanu e plină de frumoase și folositoare învățături morale. Dată în mâna cetitorilor români ea formează caractere și întărește conștiința națională românească. E potrivită mai ales pentru bărbați foști militari. Până la o nouă ediție poate avea loc în bibliotecile gimnaziale, în bibliotecile militare și în cele de adulți. Încuete fiind cuvintele culte, arătate în acest tractat, cartea poate fi dată și în mâna băieților dela școala poporală de repetiție. Vitejia Margaretei din „Petr Vancea” și bărbăția contesei Delmonte fac potrivită cartea și pentru damele române și pentru femeile mai scuturate din popor.

La o nouă ediție, care ar fi foarte de dorit, să se îndrepteze erorile arătate, să se apropie stilul de graiul poporului, să se folosească ortografia Academiei române și să se mai scurteze propozițiunile prea lungi. Introducerea dela „Dimitrie Tăpeneag” să se pună ca prefață la cartea întreagă.

Brad, 25/V. n. 1912.

Dr. Ioan Suciu
prof. în Brad.

luptă, în haine de ofițer, pentru Italia în 3 Nov. 1867, când junii Italiani, în frunte cu Garibaldi, sunt respinși de puștile nouă franceze. În 20 Sept. 1870 însă Victor Emanuel intră triumfător în Roma. Mancini se logodește cu Delmonte.

Partea cea mai mare din povestire e cuprinsă de ceremonialurile primirii în societatea „Italia jună”, ale cărei localități suterane îți fac impresia sălii unui club de sinucigași.

Nimic nu-l îndreptățește pe autor să zică, că novela aceasta e „din literatura poporală”, dacă nu cumva numai luptele lui Garibaldi și a soților lui pentru desrobirea poporului. Căci novela e scrisă într'un stil greu pentru popor. Avându-se în vedere tendința autorului de a îndemna la jertfe morale și materiale pentru ridicarea din starea amărâtă a poporului nostru românesc, novela se poate așeza în bibliotecile adulților noștri.

Vor pricepe-o mai puțin, dar totuși se vor găsi de cei cari vor pricepe-o. La o nouă ediție se pot încunjuia expresiunile mai greoaie, și atunci novela li se poate da și băieților dela 12—15 ani.

Cuvinte și expresiuni puțin potrivite în literatura poporală: „corsele” („doar corso-urile?”), „clasic”, „aria mandolină”, „conspiratiunea”, „suveranul”, „capitolul cetății eterne” (nu: capitolul?), „a se pre-

para”, „realizarea visului ei sublim”, „simbole”, „abizul infernal”, „inimicii tradiționali”, „precauțiune”, „sistemul întreg de spionaj”, „conspirau”, „laică”, „dogmele pentru creațiunea”, „entuziasm”, „obscurantism”, „concentrase”, „caracter”, „trăsături caracteristice”, „în interesul exploatarei”, „victimă”, „incomodând”, „se revoltă”, „decadență”, „absolută”, „insufă”, „simpatie”, „melancolic”, „cuvincios”, „livrea de lachen”, „destinată”, „delicată”, „a decis”, „a vă combate”, „realizarea sublimelor”, „se va rezolva” (se va hotărâ), „deciziv”, „afirmativ”, „grandiosul”, „ilustre”, „aparitiiei”, „să revenim”, „privind la spectacolul”, „conversațiunea”, „portal”, „reprezentă legenda istorică”, „misterioasă”, „cu aventurile dignitarilor papali și cu pasiunile lor extravagante”, „parola”, „torent grandios”, „liman”, „suterană”, „preparativă”, „întreprins”, „insigne”, „magiea”, „aspirațiuni”, „predomin”, „concentrațiunea”, „acompaniate de acordurile (recte: acordurile) melodice ale unui armoniu”, „decadență”, „presupunem”, „precis și respicat”, „o salvă triplă de aplauze”, „espressive”, „se apropiează unanim”, „abnegare”, „lupta fizică și spirituală”, „edificarea”, „profitând... de dreptul excepțional”, „aprobăm... solemn”, „fidelitate”, „secrete”, „pericol”, „iritat”, „indulgență”, „curioși”, „instrucțiunile necesare”, „satisfacțiune”, „importante”, „francmazonice”, „preparative”, „tri-

nită divină, deviza”, „ideia formării statelor naționale”, „marcându-și începutul grandios”, „ambele emisfere”, „aplauzul și entuziasmul”, „independentă”, „reacțiunea”, „instituțiuni”, „raporturile împrumutate”, „ceremonier”, „sentimentele”, „suvenirii sublimi”, „umană” (omenească), „va aplauda aspirațiunile”, „legitimă”, „Completați opera”, „realizat”, „antica peninsula iberică”, „pasagiile clasicilor”, „campestri”, „realizarea ideii noastre premergătoare”, „să vă concentrați”, „consum”, „labirintul catacombelor”, „echipagiul”, „mecanism”, „aparatamente”, „opul său final”, „patrimoniu”, „patriicii”, „sacru”, „elementele... eterogene”, „succes la atacul”, „chassepot” (a se traduce de vânătorii), „eroism antic”, „contingentului de ocupațiune”, „într'o operă scena finală își întipărește caracterul”, „eternă memoria”, „generațiunile”, „ovațiunea”, „simpatiilor”, „aplauze frenetice”.

Notez, că toate citatele din cârticica aceasta le-am scris cu ortografia mai nouă a Academiei, nu cum au fost scrise de autor. Erori în „B. Delm.”: pag. 99 șirul 9 de sus „revăzută” pt. *nevăzută*; p. 105 șir 9 de jos „în dar” pt. *în zadar*; p. 120 șirul 4 de sus semnele „l” au lunecat prea jos; trebuiesc suite la finea șirului 2; p. 122 șir 5 de sus „căruia” pt. *căreia*; p. 124 șir 2 de jos: „Românilor” pt. *Româniilor*; p. 127 șir 4 de sus: „capitolul” pt. *capitolul*; dto pag. 130 șir 3 de sus,

violină a „Serenadei” lui Schubert. La dl. Covrig s'a putut observa un puternic talent muzical în desvoltare. A urmat apoi Miorica Tordășianu cu o poezioară, predată drăguț și cu farmec. Dăoara Ivan a executat unele compoziții la pian, dovedind însușiri de bună pianistă. A urmat clericul Ioan Hurdă cu o localizare, biciind defectele principale ale omului: luxul, prostia și lenea. Subiectul fiind luat din viața dela țară, ne-a scos în evidență multe scaderiale româncuțelor și ale tinerilor noștri de pe sate dând totodată și soluția pentru îndreptarea acestui rău. Din câte am dedus, acțiunea desvoltată în această schiță e o oglindă vie a unei comune frunțate din jurul Sibiului. Multe rele se sanează prin astfel de „parabole” și lipsa lor se resimte în multe locuri, căci prin ele se îndreaptă răul fără a jigni pe cineva.

A urmat din nou corul senevarial cu „Noaptea” de Schubert și „Vivandiera” de G. Dima, amândouă bucățile fiind frenetic aplaudate. Dăoarele Elisaveta Bordea și Ana Milea au predat în duet „Rătăcesc pe căi străine”, dl. I. Mușiu doina „Câte păsărele”, și fetița M. Pănciu poezioara „Scolărița”.

Au mai urmat unele declarații, după cari dl. Tordășianu, în numele tuturor aduce calde mulțăminte domnului Dr. Lupaș pentru prețioasa conferință, și tot odată invită publicul la a III-a ședință literară, care se va ține în 27 Martie c. *Elin Gruia.*

NOUTAȚI.

Conferențele Asociațiunii. Dumineca viitoare, între conferința dăoarei Dr. Eleonora Lemény și a dlui Oct. C. Tăslăuanu, va cânta la pian dăoara Anicuța Voileanu și va ceti versuri dăoara Ecaterina Pitiș. Începutul conferințelor va fi fix la orele 5 p. m.

În memoria arhiducelui Albrecht. Din Innsbruck se anunță următoarele: Duminecă a fost o mare serbătoare în Arco, și anume s'a făcut în prezența arhiducelui Frideric desvelirea festivă a monumentului ridicat în amintirea arhiducelui Albrecht.

Caz de moarte. A răposat în Roma cunoscutul filoroman *Angelo de Gubernatis*, în etate de 73 de ani. Gubernatis a cercetat Ardealul, Ungaria și România, a publicat numeroase scrieri despre noi, făcându-ne cunoscuți străinătății. În camera română s'a hotărât să se trimită familiei Gubernatis o depesă de condolență, ear dl Iorga a făcut logiul ilustrului răposat.

Luptă împotriva beuturilor spirituoase. Reuniunea medicală din Wiesbaden, în legătură cu o societate pentru cultura poporului din acel oraș, a făcut o interesantă încercare de a întrebuița cinematograful ca mijloc de educație a tărânilor. La o prelegere, ținută de un doctor, s'au arătat mai întâi 40 de icoane, care înfățișează cauzele beției; au urmat apoi tablourile cinematografice dela o firmă parisiacă, în care se expun urmările consumării necumpătate ale bauturilor, seducerea la băutură, sărăcirea familiei și sinuciderea ei. Alte tablouri explică întocmirile sociale, introduse în Germania, în formă de azile, locuri de recreare, reuniuni pentru salvarea alcoolicii și alte așezăminte umanitare. Efectul unei astfel de prelegeri intuitive este intru toate cât se poate de salutar.

Atelierul lui Smigelschi. Corespondentul din Roma al ziarului *Budapesti Hirap* scrie, că văduva de curând răposatului pictor Smigelschi se ocupă cu aranjarea tablourilor rămase pe urma regretatului artist. În atelierul său dela Roma, unde lucrase în timpul din urmă, se găsesc: două icoane înfățișând pe mama Domnului, mai multe peisagii, acvarele, pasteluri, studii și schițe, care de care mai frumoase. — Cu acest prilej corespondentul numitului ziar spune, că arta ungurească a suferit în anul trecut o mare pierdere prin moartea pictorilor — „meghiari” amândoi — Coulin și Smigelschi. Cuprinși de un sentiment exaltat de patriotism, domnii dela *Budapesti Hirap* nu voese să admită odată cu capul ceea ce știe toată lumea, că adevărat: Coulin era sas de naționalitate, ear Smigelschi român ardelean, și nu ungur.

Cel mai sănătos oraș. Dacă n'ar dovedi cifrele, poate nici n'am crede, că Londra neguroasă este cel mai sănătos între orașele mari ale Europei. Mortalitatea, la începutul anului 1913, în capitala engleză a scăzut la 13-6 pe o mie de suflete. Etă raporturile de mortalitate în alte orașe europene: Pe o mie de locuitori mor în Berlin 15-6, în Roma 16-2, Paris 17-2, Budapesta 19, București 20-8, Veneția 22-8, Triest 24, Petersburg 26, Moscova 27. — O cauză principală a mortalității mari este lipsa de parcuri.

† **Aurel Popovici de Beiuș**, fost procuror regesc la tribunalul din Szabadka, a decedat și a fost înmormântat Marti în Arad. La înmormântare a participat și P. S. Sa, Episcopul *Ioan I Papp*. Înconjurat de membrii consistoriului din Arad, care a depus și o cunună pe sicriul decedatului, cu inscripția: „Fiului credincios al bis-ricii, — Consistoriul gr.-or. român din Arad”.

Adrianopolul. Călători sosiți la Üsküb, cum vestește un ziar berlinez, povestesc că bulgarii decând au început de nou să bombardeze Adrianopolul, au pierdut zece mii de oameni. Ocuparea Adrianopolului este aproape o imposibilitate, pentru că cetatea este provăzută cu alimente până la sfârșitul anului.

Un medic la negusul Menelic. De câțiva ani se vestește mereu, că negusul Menelic din Abisinia a murit, sau că mai trăiește. Lordul Cranworth, care a călătorit în Africa, dorea să afle adevărul; de aceea s'a adresat către medicul negusului din Abisinia. Acest medic vizitează pe Menelic tot la trei luni; cu toate acestea nu știe să spuie: mai trăiește Menelic sau a murit. De câte ori se prezintă la bolnav, medicul este dus la o persoană, care este înfășișată dela cap până la picioare ca o mumie egipteană. Fața poartă o mască, prin care se zăresc ochii lucind ai unui om la părere viu. Este oare mumia aceasta însuși regele Menelic, ori poate altcineva, doctorul n'a putut să afle nici de cum.

Muzică militară. În sala dela *Unicum* a dlui *Emil Kirscher* cântă Duminecă sara, în 9 Martie n. muzica militară, la mese întinse, executând un program bogat și ales.

La legatul Dr. Ion Borgia pentru ajutorarea copiilor din Sălăște, aplicați la meserii, al Reuniunii sodalilor sibiieni, au mai dăruit: Nic. Mohan, cul.-tip. emer., 50 bani, Ioan Rusu, paroh (Juneul inf.), Const. Moldovan, paroh (Cristian), câte 1 cor., Ion Bratu, învățător (Tilșea), 20 bani, Maria Gal n. Roșca, în amintirea fiului său Daniil, fost stud. în a 4-a cl. gim. (Deș), cor. 2-50, Ion Predovici, paroh (Amaș), soția sa Maria n. Ilea și cnpții lor Elena, Lucreția și Alexandru, stud. tehnic (Budapesta), 1 cor., Nicolae Cristea, paroh (Valeabulzului), aplicând pe fiul de țaran Emilian Zaharie, la panticărie, 20 bani, Ilie Efteliea, blănar, din prilejul căsătoriei sale cu dăoara Stefania Tătușea (Bran), 5 cor. și Vic. Tordășianu, prezid., 10 bani.

Un japonez în capitală. Scriitorul din Japonia *Sucho Chiba* face o călătorie prin Europa centrală și ține prelegeri în orașele mai mari. Despre Ungaria s'a exprimat astfel unui raportor al ziarului *As Est*: „Am vizitat parlamentul de pe malul Dunării, și află că Ungaria trebuie să fie o țară foarte bogată, dacă are o clădire așa de minunată; dar m'am mirat, că în localitățile acelea frumoase și largi se găsesc oameni atât de puțini. Și mai mult m'am mirat, când la garderobă mi s'a oferit un *binocu*. Cum se poate? Parlamentul țării este un teatru, în care avem să asistăm la o reprezentatie? Ce se joacă: o comedie sau o tragedie? Durere, la aceasta nu pot da încă răspuns hotărât, căci nu cunosc de ajuns împrejurările. Știu însă, că țara dăoastră trece astăzi prin o fază critică.” Japonezul Chiba se va întoarce pe la sfârșitul lui Martie earăș la Budapesta.

Serbări jubilar. Se împlinesc o sută de ani, decând (în 1813) norocul marelui Napoleon a început să decadă. Iar Germania se pregătește să serbeze cu mare pompă aniversarea învingerilor câștigate asupra colosului corsican. Seria festivităților se începe în 10 Martie la Berlin și durează până la sfârșitul lui Octomvrie. Ca un preludiu al serbărilor s'a deschis în Berlin o expoziție, bogată în obiecte rămase din epoca lui Napoleon: arme vechi de tot soiul, trâmbețe, dobe, dar și numeroase amintiri scrise și tipărite, așa bunăoară: proclamația către popor a regelui Frideric Wilhelm, cântecele de războiu compuse de Körner și Arndt, ordinele de zi date de Bücher, scrisori contemporane, rapoarte, articole de ziare, broșuri și versuri satirice ilustrate, privitoare la Napoleon. Caricaturile și scrierile batjocoritoare despre leul înfrânt, sunt de altfel respingătoare, și arată o însemnată decadentă a gustului de pe acele vremuri, ceea ce este cu atât mai surprinzător, cu cât în epoca amintită Germania avea scriitori și artiști de seamă. Dacă, în zilele serbătorești din 1913, la Berlin se face încercarea de a despoia tragedia sguđitoare a marelui împărat de orice element al sublimului, prin faptul acesta se micșorează totodată și gloria proprie a jubilanților, — zice cu drept cuvânt o gazetă din Franța.

Sfârșitul cometei Halley. În anul 1910 fusesse mare spaimă că pământul nostru se va izbi de cometa Halley. O revistă astro-nomică din Virginia scrie acum despre steaua pomenită, că începe a se descompune și a dispărea. Astfel este probabil, că după șaptezeci de ani, când ar fi să ajungă earăș în apropierea globului pământesc, se va ivi pe cer ca un mic corp, fără nici o însemnatate.

Zile jubilar în Rusia.

Eri, în 6 Martie n. s'au început în Rusia serbările mari, aranjate din prilejul împlinirii celor trei sute de ani dela suirea pe tronul ruses a familiei domnitoare de astăzi, *Romanov*. Serbările s'au început în Petersburg, și se vor continua în Moscova, unde va merge țarul, țarevna și întreaga familie domnitoare, pentru a visita casa familiară a curții rusești, în care s'a născut primul domnitor ruses din familia Romanovilor și în care casă sunt păstrate și acum toate mobilele vechi de pe vremea aceea, cum și leagănul țarului Mihail și toate jucăriile lui din copilărie. Acest Mihail a fost proclamat țar al Rusiei la 1613, în locul detronatului țar Vladislav, cu ajutorul tatălui ser, boierul Romanov, care despărțindu-se de soție, s'a călugărit și ajunsese patriarh al Moscovei. De atunci sunt 300 de ani.

Serbările din Petersburg, aranjate din acest prilej jubilar, s'au făcut cu cheltuieli de peste un milion de ruble. Țarul a mers eri la catedrală, unde s'a oficiat un solemn serviciu divin, apoi a primit felicitările diferitelor delegațiuni. Casele toate sunt împodobite cu steaguri. Hotelurile sunt toate pline de lume, pentru că șase sute de orașe și 80 de înalte corporațiuni au trimis delegațiuni la Petersburg, pentru a aduce felicitări țarului și familiei domnitoare. Serbările acestea jubilar nu s'ar ținea însă în Rusia, dacă ele nu ar avea și particularitatea lor ruscă, amestecul poliției, care a ținut Mercuri perch șiții domiciliare nenumărate și a arestat peste 200 de studenți, sub pretext, că vreau să conturbe serbările.

Economie.

„Mielul”, cassă de împrumut și păstrare în Poiana, își ține adunarea generală ordinară în 9 Martie n. la orele 3 d. a. cu ordinea de zi obicinuită. Capitalul societății e de 50 000 coroane. Profitul net al anului trecut de 14-619 coroane.

„Banca generală de asigurare”, societate pe acții în Sibiu, își ține prima adunare generală ordinară în 21 Martie n. la orele 5 d. a. în sala muzeului „Asociațiunii”. Capitalul societății e de 1.200 000 coroane, iar profitul curat al anului trecut de 37 316 coroane. Adunarea va avea să aleagă un membru în direcțiune, și întregul comitet de supraveghiere.

Pace ori războiu?

De pe câmpul de războiu nu e nimica nou de înregistrat. Toți cei interesați sunt în așteptarea momentului legării păcii. Statele aliate balcanice și-au stabilit de nou pretențiunile, cari sunt destul de esagerate. Cer Adrianopolul, Scutari, Janina, Galipoli, orașe pe cari nu le-au cucerit, și cer și despăgubire de războiu dela Turcia, lucru neobicinuit până acum în războaie. Pentru că celce învinge, ori primește părți din teritoriul cucerit, ori despăgubire. Amândouă însă nu le poate avea.

În diferendul româno-bulgar nou-tatea e, că domnul prim-ministru *I. Maiorescu* al României a compus un memorandum cu privire la pretenșiunile României asupra Silistrei și l'a predat tuturor puterilor mari europene. România își reduce în acest memorandum la minimul posibil pretenșiunile pe cari le are față de Bulgaria, și dacă puterile mari nu i le acordă, ori dacă trăgănează prea mult rezolvarea conflictului, va ordona mobilizarea. Dispoziția e foarte războinică în România. Conferențele pentru aplanarea conflictului româno-bulgar s'au vor ținea în Petersburg.

Procurare favorabilă de articli economici.

Pecând vestim pe membrii Reuniunii noastre, că termenul pentru înaintarea cererilor pentru sământă de nutrețuri l'am prolongt până la 17 Martie n. 1913, totodată aducem la cunoștința economilor noștri de pretutindenea, că subscrisul comitet este gata a mijloci pentru ori și cine i se va adresa, procurarea articliilor economici amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețul:

1. Sământă de iarbă engleză, 1 kilogram 70 bani.
2. Sământă de iarbă franceză, 1 kgr. 1 cor. 20 bani,
3. Sământă de luțernă franceză, 1 kgr. 2 cor. 14 bani.
4. Sământă de trifoi, 1 kgr. 2 cor. 60 bani.
5. Sământă de napi „Mammuth”, roșii, mari, 1 kgr. 1 cor. 26 bani.
6. Sământă de napi „Obendorf”, galbini, rotunzi, 1 kgr. 1 cor. 50 bani.
7. Sământă de napi „Eckendorf”, roșii, 1 kgr. 1 cor. 50 bani.
8. Sământă de mohor, 1 kgr. 36 bani.
9. Sământă de ciapă „Zittau”, uriașă, galbină, 20 grame 30 bani.
10. Sământă de ciapă „Braunschweig”, 20 grame 60 bani.
11. Sământă de ciapă „Tripoli Rocca”, 20 grame 30 bani.
12. Sământă de ciapă „Madeira”, 20 grame 30 bani.
13. Sământă de sălătă „Matador”, foarte mare, gustoasă, timpurie, 20 grame 24 bani.
14. Sământă de sălătă „Graf Zeppelin” de iarnă, 20 grame 40 bani.
15. Sământă de sălătă „Goldkönig”, (nouă) galbină aurie mare la căpățînă, ușor de transportat, 20 gr. 24 bani.
16. Sământă de pătrânel de toamnă, 20 grame 24 bani.
17. Sământă de pătrânel lung „Zneimer”, dulci, 20 grame 24 bani.
18. Sământă de morcovi de vară „Nantes”, 20 grame 24 bani.
19. Sământă de morcovi de toamnă, „Qadlinburg”, 20 grame 24 bani.
20. Sământă de ridichi de vară „Stuttgart”, albi timpurii 20 grame 10 bani.
21. Sământă de ridichi de iarnă, mari, albe 20 grame 10 bani.
22. Sământă de ridichi de iarnă negre, 20 grame 10 bani.
23. Sământă de ridichi de iarnă, albe, 20 grame 10 bani.
24. Sământă de castraveți de „Paris”, 20 grame 30 bani.
25. Sământă de varză „Branschweig”, uriașă, de iarnă, 20 grame 30 bani.
26. Sământă de călărare (guli) albe, timpurii, 20 gr. 40 bani.
27. Sământă de călărare de iarnă, vinete, 20 grame 40 bani.
28. Sământă de mazăre „Victoria” timpurie, 100 grame 60 bani.
29. Sământă de fasole de Iulie, 100 grame 24 bani.
30. Sământă de fasole „Mont d'or”, galbină, 100 grame 40 bani.
31. Sământă de patlagele, mari roșii, 20 grame 12 bani.
32. Sământă de patlagele „Excelsior”, (nouă) foarte gustoase 20 grame 1 cor.
33. Sământă de patlagele „Ficarazzi”, foarte timpurii, 20 grame 40 bani.
34. Sământă de paprică sârbească, 1 porție 10 bani.
35. Sământă de spinat „Goliath”, 20 grame 10 bani.
36. Sământă de sfecle „Egyptene”, roșii închise, 20 grame 16 bani.
37. Flori: „Aster de Hohenzoller”, mestecate, 1 porție 10 bani. Gheorghine „Dehile”, mestecate, 1 porție 10 bani.
38. Legături de altoit „Raffia”, 1 kgr. 1 cor. 20 bani, 10 kgr. 10 cor.
39. Funii de „Cocos” (de legat altoi) 1 kgr. 1 cor. 20 bani și 10 kgr. 10 cor.
40. Rășină de altoit fluidă, 1 cutie a 250 grame 1 cor., a 125 grame 50 bani, a 60 grame 30 bani, și a 30 gr. 20 bani.

Doritorii, cari vor trimite la adresa subscrisului secretar prețul cum și 20 bani pentru buletinul de expediție și pentru pachetat, 4 bani taxa de inmanuare postală și 20 bani pentru osteneală, drept dăruire pentru un scop de binefacere — vor primi articli comandați cu posibilă grăbire.

Sibiu, 27 Februarie n. 1913.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța,
prezident,

Vic. Tordășianu,
secretar.

Aviz!

Să vinde din mână liberă o moșie în estensiune de 90 jug. castrale, din cari sunt 38 jug. agri, 10 jug. fânaș, 38 jug. pășune, 3 jug. vie și 1 jug. pădure de acați. De moșie să țină un intravilan cu casă bună și edificiile economice de lipsă. La moșie e și o șură mare. 8 klm. departe de oraș. Comunicație foarte bună. Prețul 70.000 coroane. A se adresa la **Georgiu Iacob**, preot, Szászbuza u. p. Medgyes, Nagyküllő m. (65) 1-3

A apărut și se află de vânzare a **Librăria arhidiecezană în Sibiu**

Din carnetul unui dascăl.

Studii și articole

de

Ion Mateiu.

Prețul cor. 1.50 + porto 20 fil.

Aviz.

Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,

pictor bisericesc.

(46) 56—

(Agârbiciu—Sz.-Egerbegy.)

Aviz!

Cătră comercianții și onoratul public român!

Deoarece am fost silit a muta Prăvălia mea de Manufatură din Piața mică Nr. 11 în urma vânzării edificiului, în un local pentru mine necorespunzător în **Strada Ocnei (Burggasse Nr. 3)** vis-a-vis de Farmacia la Coroana, și în apropierea podului de fer, și neputând încă obține alt local potrivit în piață, sunt ferm hotărât a vinde cu prețuri de tot reduse, toate mărfurile ce le am în depozit. Dorința mea este ca cât mai grabnic să desfac totul, așa ca cel mai târziu cu 1 Maiu anul curent să fiu gata.

Rog deci a grăbi cu cumpărările, în interesul propriu.

Cu stimă:

Aurel Popescu.

(64) 1-6

Cărți mai nou apărute.

W. Herchenbach, Martirul Sebastian, Trad. de Arhiereul A. Petrescu Botoșeneanu	1.30	Iorga N., Să părăsim ortodoxia?	—60
Otto v. Schaching, Chipul mamei Antonescu G., Studii asupra educației morale și estetice	1.20	" nesc " Portul popular român	—75
Nădejde I. H., Educația în Anglia	3.—	Iorga N., România, vecinii săi și chestia Orientului	1.25
Popescu Sp., Contribuții la munca pentru ridicarea poporului	2.—	Pr. I. Popescu Malaesti, Iași și ceteste	—60
Barițiu Gh., Studii și Articole cu prefață de Dr. I. Lupaș	1.50	Matei I., Din carnetul unui dascăl	1.50
Iorga N., Scriitori de Boeri	1.75	Oprean G. D., Invățătoria română din Sălaj	—50
Mănăstirea Hurezului	—75	Pr. S. Părvulescu, Biserica noastră națională în raport cu celelalte confesiuni	—50
Patitia R., Munții noștri, Țara Topilor, Despre trecutul Munților apuseni ai Transilvaniei	1.60	Rosetti R., Prin Pravoslavnică Rusie	2.—
Dracinski N., Poezii	2.50	Enescu I., Cooperativele Sătești	1.50
Agârbiceanu, Schițe și Povestiri	2.—	Novicow I., Emanciparea femeii	2.—
Brătescu Voinești, Intunec și Lumină (Novele)	2.—	Elefterescu, Cartea neamului pe anul 1913	2.—
Chirițescu M. I., Grănicerul (Novele)	2.—	Almanahul Societății Scriitorilor Români	1.25
Bernier M., Povestea unei fete, Localizată de Mușlea C.	—30	Pătrăscanu D., Schițe și amintiri (Novele)	2.—
Mehedinți, Cătră noua generație	1.50	" Timotheu Mucenicul (Novele)	2.—
Natalia Negru, Mărturisiri (Nov.)	2.—	Scriban I. Arhim., Invățăminte filozofice morale din Naufragiul Titanicului	—60
Rebreanu I., Frământări (Nov.)	1.50	Elefterescu, Necesitatea religiei pentru omenire	—50
Sadoveanu, Bordeenii (Novele)	2.—	Micu Dr. A., Starea învățământului în comitatul Hunedoarei	—50
Sandu Aldea, Pe Mărgineanca (Novele)	2.—	A. Vlahuță, Din Trecutul nostru, ed II	3.50
Bucura Dumbravă, Pandurul (roman)	3.—	Guy de Maupassant, O viață, trad. de Gârleanu, ed. II, (Roman)	2.50
Michaelis K., Vârsta Periculoasă, trad. de Horia Carp	1.50	Dr. E. Sterian, Cum putem mări cantitatea de viață	1.50
Bănescu N., Gheorghe Barițiu	—60		
Correspondența Familiei Hurmuzachi cu Gh. Barițiu	1.—		
Lagerlöf S., Legende de lui Isus Cristos	1.—		

Se află în depozit la **Librăria arhidiecezană în Sibiu.**

„VIITORUL“

institut de credit și de economii, societate pe acții în Ocna-Sibiului (Vizakna).

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „Viitorul“, societate pe acții în Ocna-Sibiului, se convoacă și sunt rugați a participa la

a V-a adunare generală ordinară,

care se va ține **Duminecă în 23 Martie 1913 st. n.**, la 2 ore p. m. în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale, numirea notarului, alor 2 membrii pentru verificarea procesului verbal și 2 membrii pentru facerea scrutinului.
2. Raportul anual al direcțiunii și al comitetului de supraveghere și aprobarea bilanțului.
3. Propunerea direcțiunii și decideră asupra împărțirii profitului curat.
4. Darea absoluturului pe anul expirat.
5. Alegerea alor 2 membrii în direcțiune în locul celor sortați conform §. 31 din statute.
6. Modificarea §§-lor 6 și 33 din statute în sensul reclamat de tribunal.
7. Hotărâre asupra propunerii direcțiunii relativ la cumpărarea unui intravilan.
8. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1913.
9. Eventuale propuneri prezentate conform statutelor.

Domnii acționari, cari voiesc să participe la adunarea generală cu drept de vot decisiv, sunt rugați a și depune acțiunile la casa institutului înainte de adunare cu 2 zile, sau la institutele: „Albina“ (Sibiu), „Furnica“ (Făgăraș), „Andreiana“ (Rășinari) și „Sebeșana“ (Caransebeș) — rugate spre acest scop — înainte de adunare cu 5 zile. Plenipotențiații au a depune și documentele de plenipotență.

Direcțiunea.

(66) 1-1

Activa—Vagyon.	Bilanț cu 31 Dec. 1912. — Mérleg számla 1912. dec. hó 31-én.	Pasiva—Teher.	
	K f	K f	
Cassa — Pénztár	5,870.13	Capital societar — Részvénytőke	100,000.—
Cambii — Váltók	337,070.40	Fond de rezervă — Tartalék	12,046.20
Imprum. hipotecare — Jelzálog. kölcsönök	217,729.—	„ „ penzii — Nyugdíjalap	600.—
„ pe obligațiuni — Kötvény „	43,163.—	„ cultural — Művelődési alap	300.—
Conturi curente — Folyó számlák	497.11	Depun. spre fructif. — Takarékbetétek	284,556.07
Acționari — Részvényesek	16,710.—	Reescont — Visszleszámitolás	120,812.—
Mobilier — Butorzat	300.—	Impr. hip. ced. — Engedm. jelz. kölcs.	54,995.—
Int. transit. la reescont — Visszlesz. váltók kam.	1,745.—	Creditori — Hitelezők	3,846.96
		Cont-curent — Folyószámla	27,921.19
		Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	563.96
		Interese transit. — Átmeneti kamatok	7,678.—
		Profit curat — Tiszta nyereség	9,765.26
	623,084.64		623,084.64

Eșite—Kiadás.		Contul Profit și Perdere. — Nyereség és veszteség számla.		Intrate—Bevétel.		
		K	f		K	f
Interese: — Kamatok:				Interese de escont — Kamat váltókra		25,516.52
după depuneri — betétek után	15,805.79			„ „ impr. hipotecare — Jelz.		
„ reescont — visszlesz. váltók után	10,436.90			kölcs. kam.	13,536.23	
„ hip. cedate — engedm. jelz. után	3,287.70	29,530.39		Interese de obligațiuni — Kötv. kölcs.		
Spese: — Kiadások:				kamatok	3,315.70	42,368.45
salare — fizetések	2,200.—			Provizioni — Jutalékok		4,392.55
chirie — házber	200.—					
bani de cvartir — lakber	300.—					
porto postal — postabér	200.70					
marce de prezență — jelenléti díjak	458.—					
spese de birou — irodai költségek	936.21	4,294.91				
Contribuțiune: — Adó:						
10% dare după int. dep. — 10% adó						
bet. kam. után	1,580.57					
dare directă — egyenes adó	1,589.87	3,170.44				
Profit curat — Tiszta nyereség			9,765.26			
		46,761.—				46,761.—

Ocna-Sibiului (Vizakna), la 31 Decembrie 1912.

Dr. Cristea m. p.,
dir.-subst. — vezérigazg. h.

Ioan Tr. Henteș m. p.,
contabil. — könyvelő.

DIRECȚIUNEA — AZ IGÁZGATÓSÁG:

Moise Opreșiu m. p. George Comșa m. p. Nicolae Vidrighin m. p. Savu Avram m. p. Isaia Popa m. p.
Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat contul prezent și l-am aflat în consonanță cu registrele institutului. — Alólírott felügyelő bizottság a jelen számlát megvizsgáltuk és az intézet könyveivel összhangzónak találtuk.

Dr. Vasile Stan m. p.

Ioan Rebeaga m. p.

Iacob Manuil m. p.

Savu Radu m. p.

Revăzut și aflat în ordine:

Ioan Vătășan m. p., revizor expert al «Solidarității».